

projecte
educatiu
de
ciutat
Barcelona

BARCELONA CIUTAT EDUCADORA

Deu anys del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona

ÍNDEX

1	Presentació: què és el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona	2
2	Antecedents	3
2.1	El Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona (1988-1989)	3
2.2	El congrés i la Carta de Ciutats Educadores (1990)	4
3	Els primers deu anys del PECB	6
3.1	1999: congrés constituent i línies estratègiques	6
3.2	2000-2003	7
3.2.1	Consolidació com a punt de trobada de la comunitat educativa	7
3.2.2	L'inici del PECB com a Pla estratègic d'educació: la definició del Pla d'acció 2004-2007	7
3.3	2004-2007	9
3.3.1	Desenvolupament del Pla d'acció 2004-2007	9
3.3.2	La construcció de les bases del Pla d'acció 2008-2011	13
3.3.3	La definició del Pla d'acció 2008-2011	15
3.4	2008-2011	16
3.4.1	Desenvolupament del Pla d'acció 2008-2011	16
3.4.2	Organització actual del PECB	20
3.4.3	La celebració del desè aniversari del PECB	22
4	Perspectives de futur	23
Annex 1	El Pla d'acció 2008-2011 en xifres	24
Annex 2	Principals actes centrals del PECB (1999-2009)	25

Informe presentat per la regidoria d'Educació a la Comissió de Cultura, Educació i Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona
(15 de juliol de 2009).

**«L'educació és un element clau per a la convivència,
la cohesió social i el coneixement...»**

Fragment inicial de la declaració institucional del Consell Directiu del PECB (1999)

1 Presentació: què és el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona?

Aquest informe explica què és el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona (PECB), exposa quins han estat els seus antecedents, quines són la seva evolució i la seva situació actual i quines són les seves perspectives de futur.

El PECB és, des del seu inici l'any 1999, un instrument de governança educativa, basat en la participació ciutadana, la planificació estratègica i la coresponsabilitat social en l'educació. El PECB és un projecte liderat per l'Ajuntament que busca el compromís ciutadà amb l'educació, entesa com un procés permanent d'aprenentatge, al llarg de tota la vida.

El PECB s'entén en la seva definició com el conjunt d'opcions bàsiques, principis rectors, objectius i línies prioritàries d'actuació, establerts mitjançant un ampli procés participatiu, que han de presidir i guiar la definició i la posada en pràctica de polítiques educatives en l'àmbit de la ciutat, adreçades a afrontar els reptes que planteja la societat de la informació, del coneixement i de l'aprenentatge.

El PECB, en resum, expressa la vocació de Barcelona com a ciutat educadora i posa l'educació al centre del debat ciutadà a partir de la construcció d'una xarxa educativa ciutadana.

En aquest marc, hi participen tots els agents socials que es reconeixen i es comprometen com a agents educatius, plantejant-se col·lectivament quins són els grans reptes de l'educació, elaborant un diagnòstic de la situació educativa de la ciutat i actuant d'una manera intencional i articulada en el desenvolupament de projectes i accions d'abast educatiu.

En el marc de la societat del coneixement, l'educació és un element clau per al creixement democràtic i per al desenvolupament econòmic i social de la ciutat. La ciutat és la seva gent i, per això, Barcelona vol continuar creixent com a ciutat educadora on totes les persones puguin desenvolupar-se en tots els aspectes de la vida i on el coneixement i l'educació siguin un dels eixos bàsics del desenvolupament i de la cohesió social.

Durant aquest mandat, una de les prioritats municipals és la de continuar treballant per desenvolupar els continguts de la Carta de Ciutats Educadores (Barcelona 1990, renovada a Gènova el 2004). El concepte de ciutat educadora amb el qual l'Ajuntament està compromès va més enllà de les actuacions dels centres educatius i de la Regidoria d'Educació, i està vinculat a tots els àmbits del govern de la ciutat.

L'educació és un element transversal de totes les polítiques municipals i constitueix un motor de transformació de la ciutat.

Totes les polítiques públiques són ocasions d'aprenentatge i accions portadores de valors; són, per tant, oportunitats educatives que ens fan avançar cap a una ciutat desenvolupada i més cohesionada socialment.

El PECB va néixer, en aquest sentit, per afrontar nous reptes en el camp de l'educació, generar una il·lusió compartida i promoure mecanismes de participació, a semblança del Consell Escolar Municipal, els consells escolars de districte, el Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona i el Consell de la Formació Professional de l'Ajuntament.

A finals dels anys vuitanta, el concepte de ciutat educadora començava a apuntar com a essència fonamental del que havia de ser una ciutat amb una nova dimensió complementària i, fins a un cert punt, alternativa al caràcter formalitzat, centralista i sovint poc flexible dels sistemes educatius, que comporta implícita la interacció entre les propostes de l'educació formal, no formal i informal.

2.1. El Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona (1988-1989)

El Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona (CCPB) va néixer durant el curs 1988-1989, impulsat per l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, amb la voluntat de coordinar les entitats i les institucions ciutadanes que ofereixen activitats educatives a les escoles. Des de la seva creació ençà, el nombre d'entitats ha anat creixent constantment, com també el nombre d'activitats que s'ofereixen als centres educatius. Cada any, més d'un milió d'alumnes participen en moltes d'aquestes iniciatives. Aquests són els objectius del CCPB:

- ▶ Oferir a l'escola la màxima quantitat i diversitat possible de recursos educatius i culturals, per tal d'optimitzar la ciutat com a agent educatiu i ampliar les possibilitats que els infants tenen d'aprendre.
- ▶ Millorar i ampliar les propostes educatives que les institucions i les entitats fan a l'escola, obrint nous espais i creant nous recursos educatius, i renovant i perfeccionant les propostes, tant pel que fa a continguts com pel que fa a la metodologia, l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats.
- ▶ Crear canals d'informació i difusió de les activitats educatives conformats segons les necessitats dels centres escolars i del professorat amb l'objectiu de facilitar-los la feina de recerca d'activitats educatives adequades al currículum escolar.
- ▶ Impulsar la formació permanent del col·lectiu de professionals que gestionen, organitzen o duen a terme les activitats educatives per a escolars.
- ▶ Promoure i millorar el coneixement mutu, el diàleg i el treball conjunt entre entitats ciutadanes i centres escolars, per tal d'avançar des d'un model d'oferta educativa externa a l'escola, limitada a la condició d'usuària, cap a un model de col·laboració.

La voluntat de les entitats del CCPB d'assolir uns nivells òptims de qualitat de les activitats educatives comporta un treball de formació permanent de les persones tècniques representants de les entitats i les institucions del Consell. D'aquesta manera, des del CCPB es treballa per mitjà de xerrades, presentacions d'instal·lacions i recursos educatius, jornades, seminaris i grups de treball amb temes que promouen l'excel·lència en les activitats i les iniciatives educatives de les entitats.

Cada curs escolar, es publica i es difon a través d'Internet el Programa d'Activitats Escolars, un extens recull de l'oferta educativa que les entitats ciutadanes membres del CCPB fan a les escoles, amb l'objectiu de facilitar al professorat la tasca de decisió sobre les activitats més adequades a la seva planificació educativa.

Les activitats cobreixen un ampli espectre de temes relacionats amb l'educació dels infants i els joves: música i arts escèniques, participació i cultura solidària, entorn natural i educació ambiental, educació audiovisual, arts plàstiques, educació per a la mobilitat, transports públics, salut i prevenció de riscos, educació física, accés a la informació i mitjans de comunicació, serveis urbans i serveis municipals, ciutat, patrimoni i coneixements històrics, ciència i tecnologia, etc.

El CCPB és un clar exemple de la voluntat educadora de la ciutat i de les institucions i les entitats ciutadanes que organitzen programes educatius. El CCPB està format actualment per 120 entitats que, en el marc del Programa d'Activitats Escolars, han promogut, al llarg del curs 2008-2009, 3.684 activitats en les quals han participat 1.150.000 alumnes.

2.2 El congrés i la Carta de Ciutats Educadores (1990)

«Ciutats educadores» es va iniciar com a moviment l'any 1990 amb motiu del I Congrés Internacional de Ciutats Educadores, celebrat a Barcelona, quan un grup de ciutats representades pels seus governs locals va plantejar l'objectiu comú de treballar conjuntament en projectes i activitats per millorar la qualitat de vida dels habitants, a partir de la seva implicació activa en l'ús i l'evolució de la mateixa ciutat d'acord amb la Carta de Ciutats Educadores aprovada. Posteriorment, el 1994, aquest moviment es va formalitzar com a associació internacional en el tercer congrés celebrat a Bolonya.

A Barcelona, des que es va organitzar el primer congrés internacional i es va promoure la Carta de Ciutats Educadores, moltes entitats i institucions van reimpulsar el seu treball i les seves accions en el sentit de reforçar-ne el valor educatiu, conscients que l'escola no estava sola educant, que la ciutat en el seu sentit més ampli també és educadora.

L'actual full de ruta de «ciutats educadores» s'estructura al voltant de tres apartats:

- 1) El dret a la ciutat educadora
- 2) El compromís de la ciutat
- 3) Línies d'actuació al servei integral de les persones

1) El dret a la ciutat educadora, com una concreció del dret a l'educació, vol impulsar:

- La formació al llarg de tota la vida
- La igualtat d'oportunitats
- Una educació basada en valors democràtics, de pau i de justícia
- L'educació en la diversitat i la cooperació internacional
- El diàleg intergeneracional
- Polítiques educatives àmplies, transversals i innovadores
- L'associacionisme, la participació ciutadana i la coordinació entre administracions i societat civil
- La qualitat de vida i el civisme

2) El compromís de totes les ciutats signants consisteix a:

- Impulsar una planificació urbana que fomenti la integració.
- Promoure la participació ciutadana des d'una perspectiva crítica i responsable.

- Crear espais, equipaments i serveis adaptats a les diverses necessitats.
- Fomentar un medi ambient saludable, el desenvolupament sostenible i l'educació per a la salut.

3) Línies d'actuació al servei integral de les persones:

- Desenvolupament del pensament crític dels joves
- Formació adreçada a famílies i educadors
- Orientació personal i vocacional, formació professional de qualitat
- Impuls de polítiques d'inclusió social per contrarestar els mecanismes d'exclusió i marginació
- Coordinació entre administracions i societat civil
- Promoció de l'associacionisme
- Informació suficient i comprensible
- Formació en les tecnologies de la informació i les comunicacions
- Formació en valors i pràctiques de ciutadania democràtica

Barcelona presideix l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE), dóna suport a la seva secretaria i n'és la seu.

Actualment hi ha prop de 400 ciutats d'arreu del món associades que participen en diferents xarxes territorials i temàtiques. L'AICE organitza cada dos anys un congrés, que, fins ara, s'ha dedicat a aquests temes:

I	1990	Barcelona	La ciutat educadora per a infants i joves
II	1992	Göteborg	L'educació permanent
III	1994	Bolonya	El multiculturalisme. «Reconèixer-se: per a una nova geografia de les identitats»
IV	1996	Chicago	Les arts i les humanitats com a agents de canvi social
V	1999	Jerusalem	Portar el llegat i la història al futur
VI	2000	Lisboa	La ciutat, espai educatiu en el nou mil·lenni
VII	2002	Tampere	El futur de l'educació. El paper de la ciutat en un món globalitzat
VIII	2004	Gènova	Una altra ciutat és possible. El futur de la ciutat com a projecte col·lectiu
IX	2006	Lió	El lloc de les persones en la ciutat
X	2008	Sao Paulo	Construcció de ciutadania en ciutats multiculturals

3. Els primers deu anys del PECB

3.1. 1999: congrés constituent i línies estratègiques

Eulàlia Vintró, com a regidora d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, al monogràfic 2 de la revista Barcelona Educació dedicat al PECB (febrer de 1998) afirmava el següent: «Cal que Barcelona tingui un projecte en matèria d'educació que es basi en la reflexió i la participació dels barcelonins i les barcelonines, i perquè volem fer de l'educació un dels elements estratègics del progrés de la nostra ciutat».

El congrés del PECB, «Barcelona: pel coneixement i la convivència», es va fer del 7 al 10 d'abril de 1999. Aquest congrés, convocat per l'Ajuntament de Barcelona i les institucions educatives i socials més rellevants de la ciutat, va estar obert a persones i entitats de tots els àmbits (moviments socials, sector associatiu, sector educatiu, entitats, món laboral i empresarial, de la cultura, dels mitjans de comunicació, etc.), com també a administracions i ciutats de diferents àmbits (nacional i internacional), interessades a aportar experiències i reflexions sobre la relació entre educació i ciutat.

El congrés va ser un espai de discussió i reflexió, amb l'ambició de transformar l'educació en un dels elements estratègics clau del desenvolupament de la ciutat de Barcelona. Els objectius principals del congrés van ser:

- ▶ Donar a conèixer les propostes del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona i presentar el compromís de Barcelona per l'educació.
 - ▶ Aprofundir en la reflexió sobre les relacions entre educació i ciutat.
 - ▶ Presentar el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona i compartir-lo amb altres ciutats.
- Aquestes van ser les set línies estratègiques inicials del PECB:

- 1 Dimensió social. Aprofundir en la dimensió social i comunitària de l'educació promovent un compromís estable dels agents socials en districtes i barris.
- 2 Igualtat d'oportunitats. Dur a terme les accions adequades per millorar la igualtat d'oportunitats enfront dels canvis tecnològics, econòmics, socials, culturals i institucionals.
- 3 Formació professional. Adequar les diverses possibilitats de formació professional a les necessitats de l'entorn productiu de la regió metropolitana.
- 4 Ciutadania activa. Promoure una ciutadania activa, crítica, responsable i oberta a la diversitat.
- 5 Sostenibilitat i qualitat de vida. Formar la ciutadania en l'ús sostenible dels recursos i promoure un ecosistema urbà integrat que millori la qualitat de vida de les persones.
- 6 Innovació i coneixements. Capacitar les persones per a la innovació i la gestió dels coneixements en tots els camps de les ciències, la cultura i les tecnologies.
- 7 Qualificació i sistema educatiu. Aprofitar les oportunitats que ofereix la Carta Municipal per millorar la gestió, la planificació i la qualificació del sistema educatiu.

El disseny inicial del procés d'elaboració i posada en marxa del PECB va tenir tres fases i per a cada una de les fases es van fixar objectius, procediments i actuacions prioritàries:

Primera fase (d'octubre de 1997 a gener de 1998): aprovació del disseny inicial i posada en marxa del procés

Segona fase (de febrer a juny de 1998): consulta i accions de participació ciutadana

Tercera fase (de juliol de 1998 a març de 1999): aprovació i difusió del projecte

3.2 2000-2003

3.2.1 Consolidació com a punt de trobada de la comunitat educativa

Del 2000 al 2003, el PECB evoluciona de manera discontinua i manté com a punt fort la trobada anual de la comunitat educativa al voltant de les seves jornades tècniques, que tracten de temes significatius i innovadors:

- ▶ Immigració i educació (2001)
- ▶ Fòrum l'Escola i la Ciutat (novembre de 2001 i abril de 2002)
- ▶ Comunicar i educar (2002)
- ▶ Civisme i educació (2003)

3.2.2 L'inici del PECB com a Pla estratègic d'educació: la definició del Pla d'acció 2004-2007

A partir d'aquell moment sorgeix la necessitat de renovar les bases teòriques i organitzatives del PECB per donar-hi una concreció i una continuïtat més grans. S'intueix per primera vegada que, a més del seu contingut genèric i discursiu, un projecte de tanta ambició i tanta continuïtat en el temps ha d'establir mecanismes de renovació i impuls que marquin cicles en els quals, des de la participació i la coresponsabilitat, s'avaluin, es proposin, s'innovin i es desenvolupin projectes concrets recollits en un Pla d'acció.

Així mateix, es pretén innovar el projecte afirmant-ne i potenciant-ne el caràcter d'instrument al servei de la construcció de la ciutat educadora, donant-hi una consistència i una continuïtat organitzativa més grans, i accentuant-ne a la pràctica la concepció integral de l'educació amb una presència més àmplia de l'educació no formal i informal.

Idees força:

- ▶ El PECB és un instrument de planificació educativa per consolidar Barcelona com a ciutat educadora.
- ▶ El PECB participa del concepte de projecte educatiu en tant que és una proposta integral que permet dirigir coherentment el procés d'intervenció educativa. El PECB participa del concepte de pla estratègic territorial en la mesura que és un esforç ordenat per produir decisions i accions fonamentals que conformen i guien el que una ciutat vol assolir, a partir de la perspectiva d'allò que és.
- ▶ Com tot projecte educatiu, el PECB defineix els objectius institucionals com a formulacions de tendència, plantejats de manera permanent i que afecten la totalitat de l'acció i dels agents educatius. Aquests objectius requereixen una avaluació formativa.
- ▶ Els objectius institucionals del PECB deriven de la Carta de Ciutats Educadores (1990) i del congrés constituent del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona (1999).
- ▶ Perquè pugui ser aplicat, el PECB requereix una planificació i un desenvolupament que generi un pla d'acció. El Pla d'acció, igual que el pla de centre en el cas de les escoles, expressa els objectius institucionals que es deriven del projecte educatiu, i especifica les accions que posar en pràctica durant un període, com també els recursos necessaris i els òrgans i les institucions responsables de dur-les a terme. Els objectius del pla d'intervenció són avaluables formativament i sumatòriament.

- ▶ El PECB implica tots els agents socials com a agents educadors.
- ▶ El Pla d'intervenció 2004-2007 es basa en el procés participatiu 2003 i assumeix el paper central de l'escola i el lideratge de l'Administració local en el seu desenvolupament.

D'aquesta manera va néixer el procés participatiu (2002-2003) que va donar lloc al que avui anomenem PECB II, Pla d'acció 2004-2007. Seguint la metodologia dels plans estratègics, el setembre de 2002 es va iniciar un procés en tres fases: avaluació, diagnosi i planificació estratègica. Més de 200 persones van treballar en vuit comissions (coneixement de la ciutat, immigració, lleure i educació no formal, mobilitat, sostenibilitat, valors i ciutadania activa, èxit escolar i accés al treball, i mitjans de comunicació i societat de la informació).

Les tasques d'aquestes comissions van ser les següents:

- 1 Avaluar en profunditat el conjunt d'actuacions que s'estaven duent a terme a la ciutat com a projecte educatiu.
- 2 Revisar i actualitzar la diagnosi feta l'any 1999 per identificar quines havien de ser les prioritats educatives en el context del moment.
- 3 Impulsar un nou procés de participació i consens social en el qual estiguessin implicats persones i col·lectius diversos de la ciutat.
- 4 Concretar propostes, definir una estratègia i prioritzar actuacions en un Pla d'acció per al període 2004-2007.

Aquest procés va culminar amb la presentació i l'aprovació en plenari del mes de març de 2003 dels documents treballats per cada comissió i amb la signatura d'una declaració conjunta del PECB.

Posteriorment a l'aprovació d'aquest material es va iniciar una fase d'impuls per a la construcció del Pla d'acció 2004-2007, que va ser fruit del procés participatiu de la comunitat educativa de Barcelona expressada per mitjà de vuit comissions que van anar formulant reflexions i propostes per al futur de l'educació a la nostra ciutat.

3.3 2004-2007

3.3.1 Desenvolupament del Pla d'acció 2004-2007

El Pla d'acció 2004-2007 es va desenvolupar tenint present els tres principis prioritaris aprovats al plenari del 2003:

- ▶ Per a una ciutadania inclusiva i solidària
- ▶ Barcelona, cruïlla de cultures
- ▶ Èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat

I es va anar portant a terme com a procés de construcció col·lectiva, tal com va expressar Marina Subirats, regidora d'Educació de l'Ajuntament en aquella etapa: «Com a ciutat hem avançat en la col·laboració; la nostra és una ciutat molt participativa. Però encara no ho és suficientment. Projectes com ara el PECB, capaços de generar actuacions transversals, de reunir sectors molt diversos de la societat civil i l'Administració per col·laborar en peu d'igualtat, de fer que actors diferents estiguin d'acord per aportar cadascú la seva pedra i posar-la damunt les plantades pels altres, ens mostren que anem per bon camí. Un camí capaç de fer realitat els projectes més agosarats, com comença a succeir amb el nostre».

El mes de febrer de 2005 es va actualitzar i formalitzar la composició de les vuit comissions, en les quals van participar 556 persones. Per mitjà d'aquest pla, el PECB es va obrir encara més a la ciutat i va trobar una manera més àgil d'encaixar amb els nous temps, amb les noves relacions i necessitats que, per a cada entorn i cada moment, s'anaven definint.

El Pla d'acció 2004-2007 del PECB estava format per 56 projectes, impulsats per 232 entitats i agrupats en vuit àmbits: lleure i educació no formal, mobilitat, sostenibilitat, èxit escolar i accés al treball, coneixement de la ciutat, immigració, mitjans de comunicació i societat de la informació, i valors i ciutadania activa.

Aquesta és la relació dels projectes i de les entitats que els lideraven:

ÀMBIT	PROJECTE	ENTITAT LÍDER
Lleure i educació no formal	Xarxa educativa de barri	Districte de Nou Barris
	Pacte per a l'ús educatiu dels equipaments escolars més enllà de l'horari lectiu	FAPAC
	Congrés de l'Educació no Formal	Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona
	Pla de promoció de les associacions educatives i l'associacionisme juvenil	Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona
	Educació en valors en l'activitat esportiva «Compta fins a tres»	Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona IMEB
	Eduquem més enllà de l'horari lectiu	Federació Catalana de l'Esplai FAPAC
	Model Barcelona: noves escoles d'iniciació esportiva	Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya
	Mou-te amb transport públic	IMEB

Mobilitat	Promoció de les caminades urbanes i els itineraris a peu	IMEB
	Promoció de la bicicleta com a mitjà de transport sostenible	IMEB
	Centre de recursos educatius per a la mobilitat	Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona
	Xarxa de camins escolars	Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona
	Plataforma per a la racionalització de l'ús de la moto entre els joves i les joves	IMEB
Sostenibilitat	Agenda 21 escolar	Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona
	Agenda 21 d'agrupaments i esplais	Consell de la Joventut de Barcelona
	Programa d'activitats escolars «Com funciona Barcelona?»	Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona
	Programa sobre brossa orgànica i gestió integral de residus	Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona
	Educació ambiental al pantà de Vallvidrera	Agència Local d'Ecologia Urbana de Barcelona Districte de Sarrià – Sant Gervasi
Èxit escolar i accés al treball	Fòrum per l'Èxit Escolar	IMEB
	Projecte Èxit	IMEB
	Èxit – SmartCities	IMEB
	Pla de biblioteques escolars	IMEB
	Biblioteca Baixeres, espai obert al barri	Associació de Mestres Rosa Sensat
	Programes culturals	IMEB
	Comunitats d'aprenentatge	Centre de Recerca Social i Educativa (CREA) de la UB
	Pla jove de formació i ocupació	Consell de la Formació Professional de Barcelona
Coneixement de la ciutat	Elaboració i difusió de materials de lectura fàcil per a persones amb dificultats lectores	Associació Lectura Fàcil
	Innovació del Programa d'Activitats Escolars	IMEB
	Formació d'educadors i educadores d'entitats ciutadanes	IMEB
	Igualtat d'oportunitats en els programes ciutat-escola	IMEB
	El web dels infants	Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona
	Indicadors d'avaluació als programes ciutat-escola	IMEB
	Cultura científica i ciutat	IMEB
	Carta de funcionament del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona	IMEB
	Ciutadania i educació a Barcelona	IES Barri Besòs

Immigració	Fòrum d'Educació i Immigració	IMEB
	Formació i informació del professorat i de les AMPA per a l'acolliment d'alumnat i famílies nouvingudes	IMEB
	L'escola del teu fill és la teva escola	Associació de Mestres Rosa Sensat
Mitjans de comunicació i societat de la informació	Mitjans amb bona educació	IMEB
	Educació, ciutat i comunicació	Mitjans – Xarxa d'Educadors i Comunicadors
	Accés i creació	Consorci de Biblioteques de Barcelona
	Millora de l'ús dels equipaments informàtics per a l'educació	FAPAC
	El món de l'educació als mitjans	Associació de Mestres Rosa Sensat
	Recursos educatius en xarxa	Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia de l'ICE de la UB
	Multimèdia educatius	IMEB
Valors i ciutadania activa	Fòrum d'Educació en Valors	IMEB
	Educació en valors al Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona	Senderi – Educació en Valors
	Formació de pares i mares	Consell Escolar Municipal de Barcelona i IMEB
	Audiències públiques als nois i noies de Barcelona	IMEB
	Educació, valors i inclusió social	Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona
	Difusió de bones pràctiques en espais públics	TMB
	Xarxa Barcelona Identitats	IMEB
	Educació en relació: repensem la convivència	IMEB
	Integra	Consell Municipal de Convivència, Defensa i Protecció dels Animals
	Recuperem els jardins escolars	IMEB
	Fer de ciutadans, fer de ciutadanes	Districte de Sants-Montjuïc

Aquestes són les entitats líders i col·laboradores del Pla d'acció 2004-2007:

Acció Escolta de Catalunya, Aeroport de Barcelona,* Agència de la Qualitat a Internet, Agència Local d'Ecologia Urbana de Barcelona, Agència Municipal de Salut Pública,* Alianza Cristiana de Jóvenes de la YMCA, Amical de Mauthausen,* Amics de la Bici, Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona, Àrea Metropolitana de Barcelona – Entitat del Medi Ambient,* Arxius Municipals de Districte,* Associació Barcelona Camina, Associació Can Xatarra, **Associació de Mestres Rosa Sensat**,* Associació de Veïns de Diagonal Mar, Associació de Veïns del Poblenou, Associació Fada, **Associació Lectura Fàcil**, Associació per a Joves TEB, Associació per a les Nacions Unides a Espanya,* AulaMèdia, Autoritat Portuària de Barcelona,* Banda Municipal de Barcelona,* Banda Visual, Barcelona Activa,* Barcelona Multimèdia, Barcelona Televisió, Biblioteca de Sant Pau i de la Santa Creu, Bicicleta Club de Catalunya, BiciClot, Bisaucci (Sant Adrià de Besòs), Casa del Mig,* Casal dels Infants del Raval, CEIP Barcelona, CEIP Doctor Ferran i Clua, CEIP Joan Antoni Parera, CEIP Josep M. Jujol, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Mar Bella, CEIP Lavínia, CEIPM Bosc de Montjuïc, CEIPM Ignasi Iglesias, CEIPM Parc del Guinardó, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Pau Vila, CEIP Nabí, CEIP N-I de Pràctiques, CEIP N-II de Pràctiques, CEIP Pau Casals, CEIP Peu del Funicular, CEIP Pit Roig, CEIP Sant Joan de Ribera, CEIP Tàbor, Centre de Cultura Contemporània de Barcelona,* **Centre de Recerca Social i Educativa (CREA) de la UB**, Centre Garcilaso, Centre Gestor del Parc de Montjuïc,* Centre Meteorològic Territorial a Catalunya,* Centre Unesco de Catalunya, Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya, Col·legi de Periodistes de Catalunya, Col·legi de Publicitaris i Relacions Públiques, Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Docentalistes de Catalunya, Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona,* Col·legi Oficial de Llicenciats d'Educació Física de

Catalunya, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, Companyia d'Animals, **Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona**, Consell de l'Audiovisual de Catalunya, **Consell de la Formació Professional de Barcelona**, Consell de la Informació de Catalunya, **Consell de la Joventut de Barcelona**, Consell de l'Esport Escolar de Barcelona, **Consell Escolar Municipal de Barcelona**, **Consell Municipal de Convivència**, **Defensa i Protecció dels Animals**, **Consorti de Biblioteques de Barcelona**,* Consorti d'Educació de Barcelona, Consorti del Parc de Collserola,* Consorti El Far – Centre dels Treballs del Mar,* Cooperativa d'Habitatges del Sagrat Cor, Cooperativa Gregal, Correus i Telègrafs de Catalunya,* CosmoCaixa de Barcelona,* Departament de Didàctica de les Ciències Socials de la UB, Departament d'Organització Educativa de la UB, **Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona**,* Districte de Ciutat Vella, Districte de Gràcia,* Districte d'Horta-Guinardó, Districte de l'Eixample, Districte de les Corts, **Districte de Nou Barris**, Districte de Sant Andreu,* Districte de Sant Martí,* **Districte de Sants-Montjuïc**, **Districte de Sarrià – Sant Gervasi**, Divisió de Ciències de l'Educació de la UB, Drac Màgic,* EB Bellmunt, El Periódico de Catalunya,* ENDESA Distribución Eléctrica,* Escola d'Adults Manuel Sacristán, Escola d'Adults Maria Rúbies, Escola d'Adults Municipal Francesc Layret, Escola Solc, Escoltes Catalans, Esplais Catalans, ETANE,* Facultat de Pedagogia de la UB, **Federació Catalana de l'Esplai**, Federació Catalana de Vela,* Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament,* Federació Catalana d'ONG per als Drets Humans,* Federació d'APA d'Escoles Municipals, Federació d'Associacions Cristianes de Pares d'Alumnes, **Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya**, Federació d'Associacions de Pares d'Educació Secundària, Federació d'Ensenyament de CCOO, Federació de Treballadors de l'Ensenyament UGT (FETE-UGT), Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Festival Barcelona Visual Sound, Fòrum Cívica Sagrada Família, Fòrum Nord-Cibernàrium, Fòrum Ribera del Besòs, Fundació Aigües de Barcelona, Fundació Antoni Tàpies,* Fundació Barcelona Olímpica – Galeria Olímpica,* Fundació Caixa Catalunya,* Fundació Catalana de l'Esplai, Fundació Colección Thyssen-Bornemisza,* Fundació Consell de la Informació de Catalunya, Fundació de l'Escola del Gremi Provincial de Pastisseria i Museu de la Xocolata,* Fundació Francisco Godia,* Fundació Jaume Bofill, Fundació Joan Miró,* Fundació Mies Van der Rohe Barcelona,* Fundació Orfeo Català – Palau de la Música Catalana,* Fundació RACC,* Fundació Teatre Lliure – Teatre Públic de Barcelona,* Fundació Tot Raval, Fundación Vicente Ferrer,* Gabinet Tècnic de Relacions Públiques i Protocol de l'Ajuntament de Barcelona,* Germanetes de l'Assumpció, Golferichs – El Xalet,* Gran Teatre del Liceu,* Gremi de Restauració de Barcelona,* **Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia (GREAM) de l'ICE de la UB**, Grup de Recerca JovenTIC de la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació de la UOC, Grup d'Estudis de Psicologia de l'Esport de la UAB, Guàrdia Urbana de Barcelona,* **IES Barri Besòs**,* IES Fòrum 2004, IESM Bosc de Montjuïc, IMAX Port Vell,* Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, Institut de Ciències de l'Educació de la UB, Institut de Cultura de Barcelona,* **Institut Municipal d'Educació de Barcelona**,* Institut Municipal de Mercats de Barcelona,* Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona,* Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, Intermón Oxfam,* Jardí Botànic de Barcelona,* L'Aquàrium de Barcelona,* Las Golondrinas,* L'Auditori,* Lluïsos de Gràcia,* Mapasonor-ACD, Marina – Joc i Educació,* Mercat de les Flors,* Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, **Mitjans – Xarxa d'Educadors i Comunicadors**, Món-3,* Moviment de Centres d'Esplai Cristianes, Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombi,* Museu d'Arqueologia de Catalunya,* Museu d'Art Contemporani de Barcelona,* Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella,* Museu de la Música,* Museu de les Arts Aplicades,* Museu d'Història de Catalunya,* Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona,* Museu Egipci de Barcelona – Fundació Arqueològica Clos,* Museu Etnològic de Barcelona,* Museu Frederic Marès,* Museu Marítim,* Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC),* Museu Picasso de Barcelona,* Nasaco, Nou Barris Acull, Observatori de Museus de Ciències, Oficina per a la No-discriminació de l'Ajuntament de Barcelona, Oficina Municipal d'Informació al Consumidor,* Òmnium Cultural, Parc Zoològic de Barcelona,* Planetari Municipal – IMEB, Plataforma d'Entitats i Veïns del Barri de la Mina (Sant Adrià de Besòs), Poble Espanyol de Montjuïc,* Porta 22, Projecte AURA – Integració Laboral i Treball amb Suport, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del Districte d'Horta-Guinardó, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del Districte de Sant Andreu, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del Districte de Sants-Montjuïc, **Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona**, **Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona**,* **Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona**, Regidoria Delegada per al Pla d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona,* Rodalies-RENFE,* Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, **Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona**,* **Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona**,* Sector d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona, **Senderi – Educació en Valors**, Serveis Territorials d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Societat Catalana d'Herpetologia, Societat Hàbitats, SOS Racisme,* Taller de Músics,* Teatre Nacional de Catalunya,* Teatre Zona Nord,* Teleduca – Educació i Comunicació, Tortuga Roja, **Transports Metropolitans de Barcelona**,* Turisme de Barcelona, Unió de Federacions Esportives de Catalunya, Unitat de Formació de Formadors (UNIFF) de la UPC, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat de Columbia, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), URBASER, Vilaweb, Xarxa 0-18 de Nou Barris, 3 per Tr3s Teatre.*

Es marquen en negreta les entitats que lideren els projectes del Pla d'acció 2004-2007, i amb asterisc (*), les que pertanyen al Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

3.3.2

La construcció de les bases del Pla d'acció 2008-2011

La xarxa educativa de Barcelona va emprendre a partir del 2006 un nou procés de participació i de compromís per a la construcció del futur educatiu de la ciutat.

Les setenes jornades del PECB, de novembre de 2006, van obrir un procés que va continuar amb una segona trobada de les comissions del PECB (17 i 18 de gener) i una tercera reunió (21 i 22 de febrer), i que va acabar amb la celebració d'un plenari, el 14 de març de 2007, on es va presentar el treball elaborat.

Inici del debat:

Setenes jornades del PECB

Primera trobada de les comissions

28, 29 i 30 de novembre de 2006

Els reptes de la nova etapa

Segona trobada de les comissions

17 i 18 de gener de 2007

Propostes d'acció

Tercera trobada de les comissions

21 i 22 de febrer de 2007

Les bases per a la construcció del PECB 2008-2011

Plenari del PECB

14 de març de 2007

El plenari del PECB va aprovar, després d'aquest procés participatiu mitjançant les vuit comissions del Pla d'acció 2004-2007, la declaració següent:

El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social

La comunitat educativa de Barcelona, implicada en el procés participatiu del 2006-2007 del Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona, considera que la missió que cal tirar endavant col·lectivament en el proper període és liderar el concepte de ciutat educadora com a instrument òptim per a la construcció d'una ciutat cohesionada en el present i en el futur i aprofundir en aquest concepte.

Barcelona, territori educatiu

Les reflexions que s'han fet sobre l'estat de l'educació a la ciutat ens fan considerar que és necessari aprofitar les eines que tenim per tal de superar els dèficits detectats.

El nou context institucional i legislatiu del sistema educatiu formal, la riquesa i la pluralitat d'agents i d'entitats presents en el camp de l'educació no formal i la capacitat d'expressió creixent de la ciutadania a favor dels valors educatius ens donen la capacitat d'afrontar els principals problemes detectats.

Pel que fa a l'educació formal, cal resoldre l'escolarització insuficient en l'etapa 0-3, l'elevat fracàs escolar lligat a la classe i l'origen, i la baixa cohesió de la xarxa escolar finançada amb fons públics.

Quant a l'educació no formal, s'ha d'esmenar l'accés desigual a les activitats i la manca d'ordenació del sector. I, finalment, pel que fa a l'educació informal, cal corregir el nivell de formació relativament baix de la població adulta, que incideix en el paper de les famílies en la formació dels infants i els joves.

Aquest balanç entre oportunitats i reptes ens posiciona a favor de fer del PECB un projecte que entengui Barcelona com un territori educatiu que condueix i optimitza tots els seus recursos humans, socials, culturals i econòmics a favor del creixement de les persones.

Objectius prioritaris

Per tot això, assumim els objectius següents com a prioritaris en la nostra tasca educativa:

1. L'escola no està sola educant

Per això, cal desenvolupar projectes integrals d'educació en xarxa que incloguin les aportacions de les famílies, les escoles, les entitats culturals, les associacions i les empreses educatives, el món del treball i els mitjans de comunicació.

La nostra societat necessita un nou sistema educatiu integral en el qual els infants, els joves i les persones adultes puguin aprofitar les oportunitats d'aprenentatge i formació presents en tot el teixit social.

Bastir projectes de col·laboració i treball interprofessional entre entitats i institucions de l'educació formal, no formal i informal és el gran repte que ens pot fer millorar l'eficiència de tot el projecte en un context de complexitat creixent.

2. Volem construir la xarxa educativa de la ciutat

Per fer-ho, cal articular projectes educatius de proximitat amb un gran projecte col·lectiu que comparteixi tota la ciutat.

La cultura del treball en xarxa es produeix amb força en els petits àmbits territorials on autonomia, col·laboració i proximitat donen sentit als projectes educatius i els permeten dissenyar accions que responguin a les necessitats educatives integrals de les persones. A Barcelona, aquests projectes de proximitat s'han de poder integrar en projectes de ciutat que els articulin i els potenciïn, i això es pot aconseguir millorant-ne els recursos, la visibilitat i els resultats.

3. L'educació dels infants i dels joves és una responsabilitat compartida

Per aquesta raó, volem contribuir a millorar l'èxit escolar i la igualtat d'oportunitats educatives per a tothom.

L'èxit escolar és un objectiu important per al desenvolupament personal, la transició al món adult i el reconeixement social dels infants i els joves al qual contribueix no solament el treball de les escoles, sinó també el de tots els agents educatius.

La ciutat ha de propiciar l'èxit escolar per a tothom des d'una perspectiva d'equitat i

d'igualtat d'oportunitats, i apostar per polítiques que facilitin l'autonomia i la flexibilitat de les institucions educatives, l'acompanyament i l'avaluació institucionals, i la innovació educativa.

4. Barcelona és i vol ser en el futur un gresol cultural

Per això, cal augmentar la capacitat de les institucions educatives formals i no formals per educar en la diversitat.

El treball de les institucions educatives ha de contribuir a construir un marc de convivència i cohesió social per a una ciutadania heterogènia. Per fer-ho, cal una educació intercultural, oberta al coneixement i el reconeixement de múltiples aportacions culturals i a la creació cultural projectada des del present i cap al futur per avançar en el terreny dels drets de ciutadania per a tothom.

5. Els valors democràtics són la base de la convivència

Per aquesta raó, cal continuar educant per a la ciutadania inclusiva i solidària.

L'educació per a la ciutadania basada en els drets i deures civils, polítics i socials constitueix la base sobre la qual s'edifica tot el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona.

Per això, cal obrir més espais de participació per a infants i joves i incentivar una innovació pedagògica de les institucions educatives formals i no formals, basada en mètodes que promoguin la responsabilitat, la cooperació, el diàleg i la solidaritat i, d'aquesta manera, fer de la ciutat un escenari d'exercici i construcció de ciutadania.

Compromís

Per assolir aquests objectius des de la participació ciutadana i la coresponsabilització social ens incorporem al PECB III 2008-2011 i proposem que la futura Llei catalana d'educació continuï aprofundint en les responsabilitats de Barcelona per anar apropant el govern de l'educació a la ciutadania.

3.3.3 La definició del Pla d'acció 2008-2011

A partir de la celebració del plenari de març de 2007, el Consell Directiu del PECB va acordar l'organització d'un nou debat ciutadà per anar concretant la construcció participada del contingut i l'estructura del Pla d'acció 2008-2011, amb el funcionament de cinc grups de treball:

GTP 1. Com construïm un portafolis educatiu de la ciutat?

La funció d'aquest grup era produir un text base de reflexió per avançar cap a la definició d'una metodologia que ens permeti avaluar la ciutat com a ciutat educadora.

GTP 2. Què entenem per projectes estratègics?

La funció d'aquest grup era produir un text base de reflexió per avançar en la construcció del Pla d'acció del PECB III a partir de la millora dels criteris per definir projectes estratègics.

GTP 3. Com dibuixem el perfil educatiu de la ciutat?

La funció d'aquest grup era produir una proposta de sistema d'indicadors que reflecteixin l'estat de l'educació a la ciutat des d'una perspectiva d'educació integral.

GTP 4. Quines comissions de treball ha de tenir el PECB III?

La funció d'aquest grup era produir un text base de reflexió per definir la nova estructura tècnica del PECB en la seva etapa 2008-2011.

GTP 5. Què entenem per projectes integrals d'educació a Barcelona?

La funció d'aquest grup era produir un text base de reflexió per aprofundir en la definició del concepte de projecte integral d'educació que es recull al primer dels objectius prioritaris del PECB.

3.4 2008-2011

3.4.1 Desenvolupament del Pla d'acció 2008-2011

El PECB va iniciar, l'any 2008, el desenvolupament del seu Pla d'acció 2008-2011, tenint present els cinc objectius de la declaració «El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social» i les conclusions dels cinc grups de treball. El plenari del PECB de febrer de 2008 va acordar i concretar el contingut i l'estructura del nou Pla d'acció.

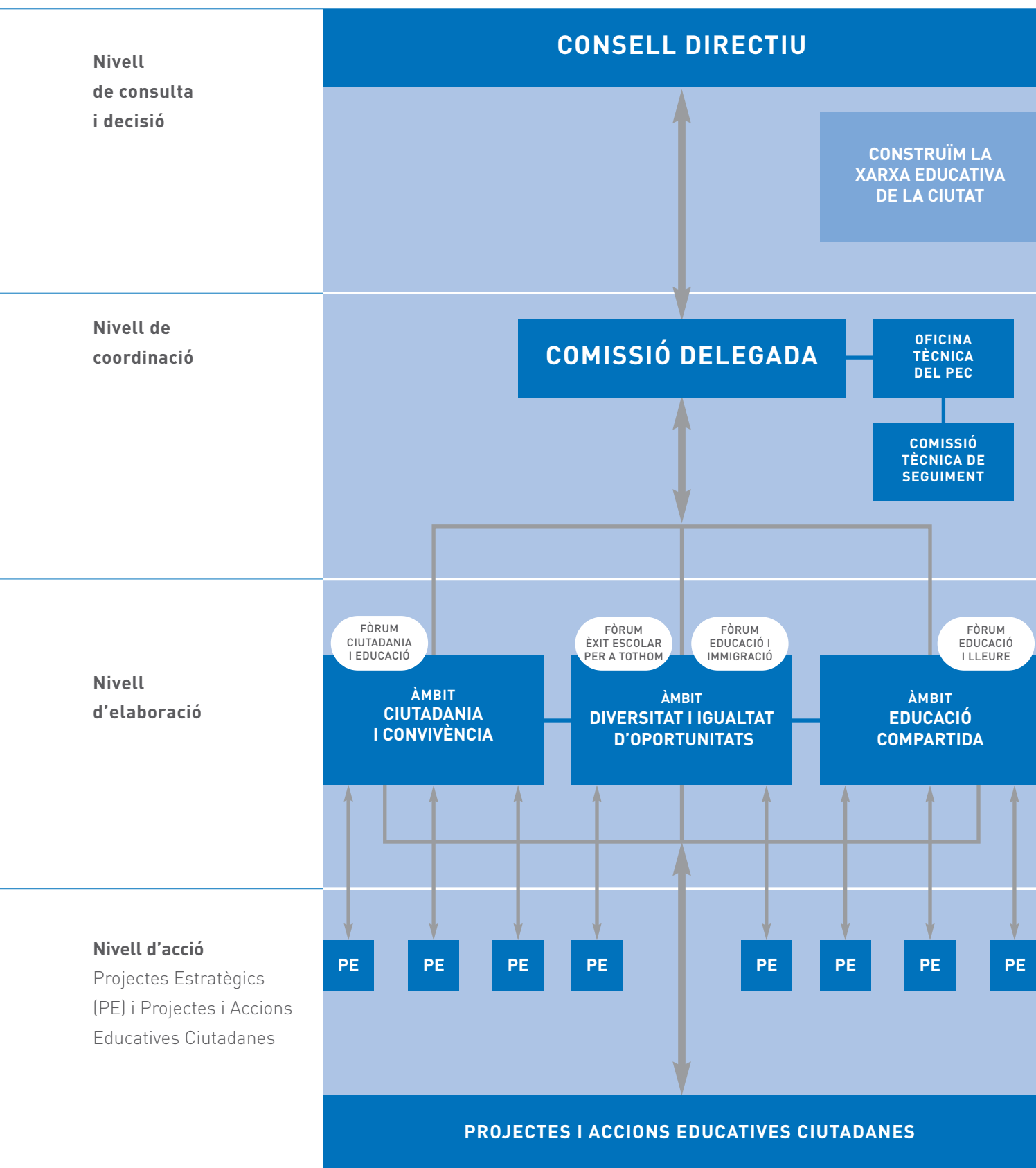
Aquest Pla d'acció és fruit del procés participatiu de la comunitat educativa de Barcelona organitzada per mitjà de tres àmbits que promouen la reflexió i el debat, i que elaboren propostes per al futur de l'educació a la nostra ciutat:

- ▶ Ciutadania i convivència
- ▶ Diversitat i igualtat d'oportunitats
- ▶ Educació compartida

Fins ara s'ha anat desenvolupant amb la determinació i la posada en marxa d'onze projectes estratègics, amb la incorporació d'accions educatives ciutadanes, i amb el funcionament de quatre fòrums: Ciutadania i Educació; Èxit Escolar per a Tothom; Educació i Immigració, i Educació i Lleure. El Consell Directiu ha passat de 35 a 65 institucions i entitats representades, i s'ha constituït una nova Comissió Delegada del Consell i una nova Comissió Tècnica de Seguiment.

S'han celebrat dos diàlegs, i les novenes jornades del PECB «Educació, interculturalitat i cohesió social». S'ha anat consolidant la xarxa educativa de la ciutat amb prop de 200 institucions i serveis compromesos amb el PECB, que s'ha obert encara més a la ciutat, a cada districte i a cada barri, d'una manera àgil i d'acord amb les necessitats i els temps, actuals i futurs.

Aquesta és l'estructura del Pla d'acció 2008-2011 del PECB:

Aquests són els projectes estratègics i les entitats que els lideren:

PROJECTES ESTRATÈGICS	ÀMBIT	LIDEREN
Cultura jove	Ciutadania i convivència	Institut de Cultura de Barcelona Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
La participació dels estudiants com a projecte educatiu i social	Ciutadania i convivència	Consell Escolar Municipal de Barcelona Consell de la Joventut de Barcelona
Promoció de l'associacionisme educatiu	Ciutadania i convivència	Consell de la Joventut de Barcelona
Biblioteques escolars	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Comissió de Lectura Pública i Educació (Consorti de Biblioteques de Barcelona) Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Cultura del treball	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Fundació Barcelona Formació Professional
Èxit escolar per a tothom	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Consorti d'Educació de Barcelona
Formació de famílies	Educació compartida	Consell Escolar Municipal de Barcelona Consells escolars municipals de districte Federacions d'associacions de mares i pares d'alumnes
La xarxa d'atenció a la petita infància de Sant Andreu	Educació compartida	Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona. Servei Bressol
Pla estratègic d'educació del Districte de Sant Martí	Educació compartida	Districte de Sant Martí Consell Escolar Municipal de Sant Martí Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Temps de barri, temps educatiu compartit	Educació compartida	Regidoria dels Usos del Temps Fundació Jaume Bofill Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
Projectes integrals d'educació de Barcelona	Educació compartida	Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

També formen part del Pla d'acció 2008-2011 —juntament amb els projectes estratègics— altres projectes i accions educatives promoguts per diferents institucions i entitats que han fet seus els objectius de la declaració del PECB, i que es van incorporant al llarg del funcionament del Pla:

**PROJECTES I ACCIONS
EDUCATIVES CIUTADANES**

ÀMBIT

LIDEREN

Tots parlem català fent un musical	Educació compartida	L'Escola de Músics i Escola de Música JPC
Tots fem música i català a través de les noves tecnologies	Educació compartida	L'Escola de Músics i Escola de Música JPC
Tots aprenem català fent una coral a l'escola	Educació compartida	L'Escola de Músics i Escola de Música JPC
Medes: mediació intercultural en l'àmbit escolar	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Associació per a la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants (AMISI)
Pla jove de formació i ocupació	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
La Guàrdia Urbana a les escoles	Ciutadania i convivència	Guàrdia Urbana de Barcelona. Servei d'Educació Viària – Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat
La Guàrdia Urbana amb la gent gran	Ciutadania i convivència	Guàrdia Urbana de Barcelona. Servei d'Educació Viària – Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat
Som-hi	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Fundació Migra-Studium
Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure – Barcelona. Cursos per a la gent gran	Ciutadania i convivència	Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona
Prevenció de riscos per a la salut a l'adolescència	Educació compartida	Agència de Salut Pública de Barcelona
Mai més i enlloc	Ciutadania i convivència	Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (MHCB)
Patrimoni a'm	Ciutadania i convivència	Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona (MHCB)
Converses al Fluvià	Educació compartida	CEIP Fluvià
Acompanyament educatiu individual	Diversitat i igualtat d'oportunitats	Association Fondation Etudiante pour la Ville

Un total de 181 institucions, serveis i entitats de la ciutat han fet seva la declaració «El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social» i formen part del Pla d'acció 2008-2011 del PECB, sia liderant projectes, col·laborant-hi o pertanyent al seu Consell Directiu:

Acció Escolta de Catalunya, ACELLEC, AFA La Verneda – Sant Martí, Agència de Qualitat d'Internet IQUA, Agència de Salut Pública de Barcelona, Alba Centre Especial, Alianza de Jóvenes Cristianos de la YMCA, AMPGIL, APROPEM-NOS – Xarxa d'Entitats i Serveis del Poblenou, Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, Associació AMISI, Associació Canal Comunica, Associació Casal dels Infants del Raval, Associació de Dones Elisenda de Montcada, Associació de Joves Estudiants de Catalunya (AJEC), Associació de Mestres Rosa Sensat, Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya, Associació de Veïns i Veïnes de Sant Andreu Nord – Tramuntana, Associació d'Estudiants de la Formació Professional, Associació DIDAC, Associació Diomira, Associació ECOIMA, Associació Empresarial Catalana de Publicitat, Associació Esportiva L'Eixample, Associació Lectura Fàcil, Associació per a Joves TEB, Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP), Associació Ressò de Musicoteràpia, Associació de Professors de les Escoles Cristianes de Catalunya, Associació Sant Martí Esport, Associació Sociocultural IBN BATUTA, Asociación de Hijos de Padres Separados, Barcelona Activa SA-SPM, Barcelona Televisió, Bristol House SL, BSM Natura i Lleure, Camí Amic, Catalunya Ràdio, CEE Mare de Déu de Montserrat, CEIP Aiguamarina, CEIP Coves d'en Cimany, CEIP Enric Granados, CEIP Fluvià, CEIP Miquel Bleach, CEIP Mossèn Jacint Verdaguer, CEIP Pau Casals, CEIP Pere Vila, CEIPM Pau Vila, Centre de Recerca en Teories i Pràctiques Superadores de Desigualtats (CREA), Centre d'Estudis i Suport Associatiu, Centre Promotor d'Aprenentatge Servei, CISEC, Col·legi de Pedagogs de Catalunya, Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC), Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, Col·legi Professional de Disseny Gràfic de Catalunya, Comissió Socioeducativa del Barri de Trinitat Nova, Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona (CCPB), Consell de la Formació Professional de Barcelona, Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), Consell de l'Esport Escolar de Barcelona, Consell Escolar Municipal de Barcelona, Consell Escolar Municipal de Ciutat Vella, Consell Escolar Municipal d'Horta-Guinardó, Consell Escolar

Municipal de l'Eixample, Consell Escolar Municipal de les Corts, Consell Escolar Municipal de Nou Barris, Consell Escolar Municipal de Sant Andreu, Consell Escolar Municipal de Sants-Montjuïc, Consorci de Biblioteques de Barcelona, Consorci d'Educació de Barcelona, Consorci EL FAR, Coordinadora d'AMPA de les Corts, CosmoCaixa – Obra Social "la Caixa", Cultura Itinerant SL, Departament de Didàctica i Organització Educativa de la UB, Departament de Periodisme i de Comunicació Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra, DIESI – Escola de Música, Drac Màgic, EAP Horta-Guinardó, EAP Sant Martí, EBM Trinitat Nova, EBM Vallldaura, Escola d'Adults de l'Associació de Veïns del Casc Antic, Escola de Música Juan Pedro Carrero, Escola d'Expressió i Psicomotricitat Carme Aymerich, Escola Joan Roca, Escola Pia Calassanci, Escola Proa, Escola Virolai, Escoltes Catalans, Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic (EICA), Esplais Catalans – ESPLAC, FECSA ENDESA, Federació Catalana de l'Esplai, Federació d'Associacions Cristianes de Pares d'Alumnes (FACPA), Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC), Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Secundària (FAPAES), Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes d'Escoles Municipals (FAPAEM), Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB), Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, Federació d'Ensenyament de CC00 de Catalunya, Federación de Entidades Latinoamericanas de Catalunya (FEDELATINA), Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Fundació BCN Formació Professional, Fundació Catalana de l'Esplai, Fundació Catalana Síndrome de Down, Fundació Kreanta, Fundació L'ARC Música, Fundació Migrastudium, Fundació Món-3, Fundació Pere Ardiaca, Fundació RACC, Fundació Tot Raval, Fundació Vicki Bernadet, Gabinet Tècnic d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, GEIPPEs, GREDI, Grup de Recerca JovenTIC, Grup Municipal d'Iniciativa per Catalunya Verds – Esquerra Unida i Alternativa, IES Joan d'Àustria, IES Miquel Tarradell, Institut Barcelona Esports (IBE), Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, Institut de Ciències de l'Educació de la UB, Institut de Cultura de Barcelona, Institut de Dret Públic, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (IMEB), Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, La Fundició, L'Auditori, L'Escola de Músics, La Capsa dels Jocs, Lluïsos de Gràcia, Marinvà – Joc i Educació, Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, Mitjans – Xarxa d'Educadors i Comunicadors, Moviment de Centres d'Esplai Cristianes, Museu de Ciències Naturals, Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, Observatori Europeu TV Infantil, Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC), Parcs i Jardins de Barcelona – Institut Municipal, Petit Explorador SL, Programa Nous Veïns i Veïnes d'Horta-Guinardó, Psicoaching, QSL Cultural Tours, Ravalnet, Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Sector de Prevenció, Seguretat i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona, Senderi – Educació en Valors, Servei d'Educació Viària de la Guàrdia Urbana de Barcelona, Serveis d'Esplai, Serveis Territorials d'Educació a Barcelona Ciutat de la Generalitat de Catalunya, Shambala, Taller de Músics – Escola de Música, TASCA – Projectes d'Animació Sociocultural, Taula de l'Educació Física i l'Esport en Edat Escolar de Barcelona, TÉKHNE, Teleduca – Educació i Comunicació SCP, TENO Activitats Ludicoeducatives SL, Tileggwit, Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), TUTI Serveis Pedagògics i Socials SL, TVE, UGT de Catalunya – Federació de Treballadors de l'Ensenyament (FETE-UGT de Catalunya), UNESCOcat – Centre UNESCO de Catalunya, Unión Romani, Unitat Escolar Hospitalària de Pediatria de l'Hospital del Mar de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat de Barcelona (UB), Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), USTEC-STEs, Xarxa 0-18 de Nou Barris, Xarxa d'Escoles Associades a la UNESCO de Catalunya (XEAUC), 7 i TRIA SA, 9 Barris Acutll. (Actualització el febrer de 2009)

3.4.2 Organització actual del PECB

El desenvolupament del PECB i del seu Pla d'acció s'ha fet a partir de les activitats desenvolupades per cada un dels projectes en funcionament i pel treball de direcció, elaboració i gestió dut a terme als espais següents: Consell Directiu, Comissió Delegada del Consell Directiu, reunions d'àmbit, fòrums, Comissió Tècnica de Seguiment i Oficina Tècnica del PECB (OTPECB).

El **Consell Directiu** (CD) és l'òrgan de direcció del PECB i està format per representants de 65 institucions, serveis i entitats de rellevància significativa: educatives, ciutadanes, sindicals, centres d'ensenyament, universitats, grups polítics municipals, Consorci d'Educació de Barcelona, Diputació de Barcelona, Regidoria d'Educació i equip directiu de l'IMEB.

Composició:

- ▶ Agència Local d'Ecologia Urbana de Barcelona
- ▶ Associació Catalana d'Empreses del Lleure, l'Educació i la Cultura
- ▶ Associació de Joves Estudiants de Catalunya
- ▶ **Associació de Mestres Rosa Sensat**
- ▶ Associació Lectura Fàcil
- ▶ Centre de Recerca en Teories i Pràctiques Superadores de Desigualtats (CREA) de la UB
- ▶ **Col·legi de Pedagogs de Catalunya**
- ▶ Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya

- ▶ Comissió Barcelona Ciutat Educadora (àrees municipals i districtes)
- ▶ Comissió Lectura Pública i Educació
- ▶ Comissió Socioeducativa del Barri de Trinitat Nova
- ▶ Comissió Tècnica de Seguiment
- ▶ **Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona**
- ▶ **Consell de la Joventut de Barcelona**
- ▶ Consell de l'Esport Escolar de Barcelona
- ▶ Consell Escolar Municipal de Barcelona
- ▶ Consell Escolar Municipal de Sant Martí
- ▶ Consorci de Biblioteques de Barcelona
- ▶ **Consorci d'Educació de Barcelona**
- ▶ Diputació de Barcelona – Àrea d'Educació
- ▶ Districte de Sant Martí – Serveis Personals
- ▶ **Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya**
- ▶ Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes d'Escoles Municipals
- ▶ Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Ensenyament Secundari
- ▶ Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
- ▶ Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya
- ▶ **Federació d'Ensenyament de Comissions Obreres de Catalunya**
- ▶ Federació de Treballadors d'Ensenyament – Unió General de Treballadors*
- ▶ Federació Catalana de l'Esplai
- ▶ Fundació Barcelona Formació Professional
- ▶ Fundació Jaume Bofill
- ▶ Grups municipals: PSC, CiU, PP*, ERC, ICV – EUiA
- ▶ Institut Barcelona Esports – Taula de l'Educació Física i l'Esport en Edat Escolar de Barcelona
- ▶ Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona
- ▶ Institut de Cultura de Barcelona
- ▶ **Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona**
- ▶ Institut d'Educació Secundària Barri Besòs
- ▶ Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya
- ▶ Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (Barcelonès)
- ▶ **Mitjans – Xarxa d'Educadors i Comunicadors**
- ▶ **Oficina Tècnica del PECB**
- ▶ Pla estratègic metropolità de Barcelona
- ▶ Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona
- ▶ Regidoria dels Usos del Temps de l'Ajuntament de Barcelona
- ▶ Senderi – Educació en Valors
- ▶ Unió Sindical de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament de Catalunya
- ▶ Universitat Autònoma de Barcelona
- ▶ **Universitat de Barcelona**
- ▶ Universitat Politècnica de Catalunya
- ▶ Universitat Pompeu Fabra
- ▶ Universitat Ramon Llull
- ▶ Xarxa 0-18 de Nou Barris

En negreta, institucions i entitats membres de la Comissió Delegada del Consell Directiu del PECB. Amb asterisc institucions i entitats en procés d'incorporació.

La **Comissió Delegada del Consell Directiu** vetlla pel desenvolupament dels acords del Consell Directiu i pel del Pla d'acció del PECB.

La **Comissió Tècnica de Seguiment**, formada pels coordinadors i les coordinadores dels àmbits, dels fòrums, per la direcció executiva i per l'Oficina Tècnica del PECB, es dedica a impulsar el desenvolupament del Pla d'acció i dels seus projectes, a constituir els nous fòrums i a mantenir els que ja hi havia, a organitzar les reunions dels àmbits i a participar en l'organització i el desenvolupament del programa de les jornades del PECB.

3.4.3 La celebració del desè aniversari del PECB

El programa d'activitats proposat pel Consell Directiu del PECB per a la celebració del desè aniversari té els objectius següents:

- ▶ Afavorir el coneixement i la valoració de quin ha estat l'impacte del PECB des de l'any 1999.
- ▶ Augmentar el coneixement del PECB i del seu Pla d'acció 2008-2011, i promoure la incorporació de noves accions educatives ciutadanes.
- ▶ Conèixer quin és l'estat actual i quins reptes de futur tenen els PEC d'altres ciutats d'arreu.

Activitats:

- ▶ Pla de comunicació: creació d'un logotip commemoratiu. Edició i difusió de materials: lla-pis de memòria amb dossier del Pla d'acció 2008-2011 del PECB, llibreta, punt de llibre, etc. Difusió dels actes organitzats a espais ciutadans: TMB, etc. (de febrer a desembre de 2009).
- ▶ Exposició del Pla d'acció 2008-2011 del PECB a la trobada estatal de «ciutats educadores» (Granollers, del 12 al 14 de maig).
- ▶ Diàleg del PECB «Democràcia, educació i participació ciutadana»: presentació en referència als deu anys i al mateix tema de les desenes jornades (Espai Jove Gràcia, 27 de maig).
- ▶ Estand «Barcelona ciutat educadora i deu anys del PECB» a la Ciutat de les Persones (Mercè, 26 i 27 de setembre).
- ▶ Presentació del PECB a la segona jornada «El compromís cívic amb l'educació». Organitza: Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona (7 de novembre).
- ▶ Creació i itineració d'una exposició de presentació del Pla d'acció 2008-2011 als deu districtes (tardor-hivern).
- ▶ Articles vinculats al PECB a la revista *Barcelona Educació* i d'altres (tardor-hivern).
- ▶ Reunió dels fòrums del Pla d'acció 2008-2011 en el marc de les desenes jornades (11 de novembre).
- ▶ Desenes jornades del PECB «Democràcia, educació i participació ciutadana»: referència als deu anys i celebració d'aquest aniversari, i lliurament de materials informatius (30 de novembre i 1 de desembre).
- ▶ Estudi sobre l'impacte del PECB (hivern).
- ▶ Capítol sobre els deu anys del PECB en el llibre *Barcelona, ciutat educadora*, volum II (hivern).

El PECB promou la transformació i el canvi social, vol ser inclusiu i entén que l'educació ha de ser continuada al llarg de tota la vida. Ara que celebrem el trentè aniversari dels ajuntaments democràtics, és important reconèixer la feina ben feta per molts ajuntaments en el camp de l'educació, des de la promoció de construccions escolars fins a la de serveis de suport a l'ensenyament i a l'educació no formal. I ara són molts els reptes que tenim per endavant: atenció a la petita infància i escoles bressol, èxit escolar, acompanyament a les famílies, formació professional, etc.

El PEC de Barcelona, en concret, té dos reptes importants més. El primer és aconseguir, mantenint i augmentant la força de l'actual PECB d'àmbit ciutat, la creació i la consolidació dels projectes educatius de districte, per guanyar més qualitat, més proximitat i més participació ciutadana. Un repte que ja comença a fer-se realitat amb el Projecte estratègic d'educació del Districte de Sant Martí, un dels projectes singulars del Pla d'acció 2008-2011. Un projecte educatiu que, liderat des del Districte, ha iniciat el seu camí reunint i organitzant totes les institucions i entitats preocupades per l'educació del Districte i que ja formaven part, a la pràctica, d'una xarxa educativa i sociocultural. Cal que l'experiència de Sant Martí serveixi i sigui útil als altres districtes de la ciutat, tenint en compte que cal respectar les diferències i similituds.

L'altre repte és anar articulant encara més el treball que s'està fent des del PECB amb el que es porta a terme a la ciutat des d'altres plans estratègics, temàtics, sectorials o territorials.

Partint de l'experiència d'aquests primers deu anys, cal dur a terme un nou procés participatiu per a l'avaluació final del Pla d'acció 2008-2011, per fer un nou debat l'any 2011 sobre la revisió del diagnòstic de ciutat, per actualitzar el coneixement sobre quines són les seves febleses i forteses, per renovar segons això la declaració del PECB «El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social», i per determinar el contingut i l'estructura del nou Pla d'acció 2012-2015, en un plenari del PECB, el febrer de 2012, en el qual es renovi i s'ampliï el compromís ciutadà amb l'educació. Per continuar fent de Barcelona una ciutat cada dia més educadora.

Cal agrair el suport, durant aquests deu anys, de la Diputació de Barcelona amb relació al desenvolupament del PECB, i felicitar la Xarxa de Municipis compromesos amb el Desenvolupament de Projectes Educatius de Ciutat, de la qual Barcelona forma part.

L'any 2004 es va constituir aquesta xarxa que, liderada per l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, ha anat trobant espais comuns de reflexió, formació i intercanvi d'experiències. En un primer moment, 37 ajuntaments, inclòs el de Barcelona, van signar el «Manifest de ciutats compromeses amb el desenvolupament de projectes educatius de ciutat», i actualment ja formen part de la xarxa 47 municipis.

Finalment, cal valorar i agrair a la comunitat educativa i a totes les persones, institucions, serveis i entitats que han participat al llarg de tots aquests anys en el PECB la seva tasca i el seu compromís amb l'educació, sia liderant projectes i accions educatives ciutadanes o col·laborant-hi, o bé formant part dels fòrums i dels àmbits del Pla d'acció o del seu Consell Directiu.

«Volem una ciutat que es construeixi des de l'afectivitat i des de l'efectivitat, que s'estimi a si mateixa perquè valora i reconeix la diversitat.»

Declaració de les novenes jornades del PECB «Educació, interculturalitat i cohesió social» (2008)

Annex 1

El Pla d'acció 2008-2011 en xifres

- 1 Declaració compartida: «El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social»
- 181 Institucions i entitats incorporades al PECB i que hi estan compromeses
- 1 Consell Directiu amb 75 representants d'institucions i entitats compromeses
- 1 Comissió Delegada del Consell Directiu amb deu entitats
- 1 Comissió Tècnica de Seguiment, formada per set persones
- 11 Projectes estratègics
- 14 Projectes i accions educatives ciutadanes
- 570 Persones i entitats vinculades als tres àmbits: Ciutadania i convivència; Diversitat i igualtat d'oportunitats; Educació compartida
- 90 Persones i entitats participants als quatre fòrums: Ciutadania i Educació; Èxit Escolar per a Tothom; Educació i Immigració; Educació i Lleure
- 1 Web: www.bcn.cat/educacio/pec
- 1 Butlletí quinzenal electrònic
- 1 Comitè Científic de les desenes jornades del PECB, format per onze persones
- 1 Comitè Tècnic de les desenes jornades del PECB, format per trenta-una persones

Annex 1

Principals actes centrals del PECB (1999-2009)

ANY	ACTIVITAT	TEMA	DATES
2009	X JORNADES	Democràcia, educació i participació ciutadana	30 de novembre–1 de desembre
2009	REUNIÓ FÒRUMS	Reunió dels quatre fòrums del Pla d'acció 2008-2011. Tema: democràcia, educació i participació ciutadana	11 de novembre
2009	II JORNADA COMPROMÍS CÍVIC AMB L'EDUCACIÓ	Participació a la jornada «El compromís cívic amb l'educació» (Organitza: Diputació de Barcelona)	7 de novembre
2009	ESTAND IMEB LA CIUTAT DE LES PERSONES	Barcelona, ciutat educadora i deu anys del PECB	26-27 de setembre
2009	DIÀLEG	Democràcia, educació i participació ciutadana	27 de maig
2008	IX JORNADES	Educació, interculturalitat i cohesió social	1-2 de desembre
2008	REUNIÓ ÀMBITS	Reunió dels tres àmbits del Pla d'acció 2008-2011	5 de novembre
2008	DIÀLEG	Barcelona, ciutat educadora, a favor del diàleg intercultural	21 de maig
2008	PLENARI	Barcelona, ciutat educadora	20 de febrer
2007	VIII JORNADES	Educació en xarxa: els projectes integrals d'educació a Barcelona	26-27 de novembre
2007	GRUPS DE TREBALL	GTP 1. Com construïm un portafolis educatiu de la ciutat? GTP 2. Què entenem per projectes estratègics? GTP 3. Com dibuixem el perfil educatiu de la ciutat? GTP 4. Quines comissions de treball ha de tenir el PECB III? GTP 5. Què entenem per projectes integrals d'educació a Barcelona?	25-26 de setembre, 9-10 d'octubre i 6-7 de novembre
2007	DIÀLEG	Educació, lleure i municipis a França	17 d'abril
2007	DIÀLEG	Menors estrangers: formació i treball	14 d'abril
2007	PLENARI	El compromís ciutadà per una educació al servei de la cohesió social	14 de març
2007	REUNIÓ COMISSIONS	Tercera de les vuit comissions del Pla d'acció 2004-2007	21-22 de febrer
2007	REUNIÓ COMISSIONS	Segona de les vuit comissions del Pla d'acció 2004-2007	17-18 de gener
2006	VII JORNADES	Barcelona, ciutat educadora: un nou impuls del PECB cap a l'horitzó 2011 (i primera reunió de les vuit comissions del Pla d'acció 2004-2007)	28-30 de novembre
2006	DIÀLEG	Altres ocasions per educar	15 de març
2005	VI JORNADES	Educació, barri i territori	17-19 de novembre
2005	DIÀLEG	Autoritat, autonomia i responsabilitat: la reconstrucció de l'autoritat a l'escola i a la família	21 de juny

2005	DIÀLEG	Èxit escolar per a tothom, un orgull per a la ciutat	31 de maig
2005	DIÀLEG	Mitjans de comunicació, complicitat o competència?	21 de març
2004	V JORNADES	Laïcitat, educació i ciutadania	27-28 d'octubre
2003	IV JORNADES	Civisme i educació	25-26 de novembre
2003	PLENARI	Els nous reptes de l'educació a la ciutat	25-27 de març
2002	III JORNADES	Comunicar i educar	5-7 de novembre
2002	FÒRUM	Escola i ciutat	10-12 d'abril
2001	II JORNADES	Immigració i educació	22-24 d'octubre
2000	I JORNADES	Educació en valors	24-25 d'octubre
1999	CONGRÉS CONSTITUENT	Barcelona, pel coneixement i la convivència	7-10 d'abril

Actualització: octubre de 2009

www.bcn.cat/educacio/pec

